

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ

*Олександр Березін, доктор економічних наук, професор
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Інформаційні технології на підприємстві забезпечують ефективність здійснення організації технологічного процесу використання інформаційних ресурсів.

Інформаційні технології поєднують: інноваційні технології комунікації підприємства з використанням локальних мереж; інноваційні технології обробки інформації, що забезпечує обґрунтованість управлінських рішень; технології накопичення, розподілу та господарського використання інформації сприяють зменшенню кількості паперу як основного її носія; інноваційні технології прийняття управлінських господарських рішень забезпечують використання засобів штучного інтелекту (сукупності баз даних, експертних систем, систем моделювання альтернативних варіантів ситуації тощо).

Базу інформаційних ресурсів на підприємстві ми розглядаємо як упорядковану за певними ознаками сукупність усіх видів інформації, що використовується будь-якими представниками персоналу підприємства як для прийняття управлінських рішень, так і для здійснення господарських процесів.

Бази інформаційних ресурсів забезпечують вирішення завдань, які виникають у ході господарської діяльності підприємства, а саме: пряме звернення працівників підприємства до інформації, яка зберігається, можливість багаторазового її використання; найбільш повне задоволення інформаційних потреб як представників менеджменту підприємства, так і інших категорій працівників; оперативний пошук та видача необхідної інформації; запобігання викривленню інформації; захист від несанкціонованого доступу до інформаційних ресурсів підприємства.

Основні функції системи інформаційного забезпечення підприємства: збір, передавання та зберігання даних; формальна і логічна обробка даних; змістовний обробіток даних у процесі вирішення функціональних завдань господарської діяльності; надання інформації у формі, зручній для обґрунтування управлінських рішень; доведення прийнятих управлінських рішень до усіх підрозділів та працівників підприємства.

Види інформаційних технологій, що використовуються в управлінні підприємствами: локальні та розподільчі бази даних; бази знань та відповідні інтерпретатори; лінгвістичні бази даних (гіпертекстові та повнотекстові бази даних); експертні системи; геоінформаційні системи; інформаційні системи на основі засобів мультимедіа; банківські технології; інформаційні системи на основі застосування економіко-математичних методів; електронний офіс; системи прийняття рішень; обмін і передача даних у площині глобальних та корпоративних мереж.

Необхідним засобом управління комунікаціями підприємства є програмне забезпечення. Ефективне програмне забезпечення має створювати можливість формування будь-яких інших документів, необхідних для здійснення господарської діяльності, важливим при цьому є організація їх зберігання, обробки та передачі учасникам господарського процесу. Нині не існує

програмного забезпечення, яке повністю задовольняє усі потреби підприємства, що незворотно призводить до формування недосконалої інформаційної системи.

Разом з тим, підприємствами багатьох галузей національної економіки успішно використовується низка програм, які дозволяють виконувати переважну частину операцій щодо створення та розподілу базових документів з управління часом, бюджетом і ресурсами.

Серед таких програм найбільш поширеними є наступні: Microsoft Project; SureTrack, Project Planner, Expedition, Monte Carlo (Primavera); TimeLine (Symantec); Artemis ProjectView/TrackView/CostView/GlobalView; OpenPlan (Welcom Corp.); Project Scheduler (Scitor); TurboProject (IMSI).

Інформаційні технології управління підприємствами передбачають використання низки інформаційних моделей.

У даний час у багатьох сферах теорії і практики управління підприємствами широке поширення отримав процесно-орієнтований підхід до організації господарської діяльності. Він визначений як офіційна базова методологія у стандартах, що регламентують побудову систем управління якістю.

Такі системи є втіленням сучасної концепції Загального управління якістю (Total Quality Management – TQM), один з основних принципів якої зводиться до того, що якість є інтегральною ознакою усіх аспектів діяльності підприємства. Для управління якістю необхідно ефективно управляти усім підприємством. Якість створюється у прямому розумінні на кожному робочому місці.

Досягнення якості кінцевої продукції будь-якого підприємства неможливе без забезпечення якісної роботи усіх його співробітників. Тому сучасна система управління якістю являє собою, у першу чергу, систему управління підприємством, ключовим аспектом якої є якість виконуваних робіт, надаваних послуг і виробленої продукції.

Актуальність процесно-орієнтованого підходу до управління підприємствами обумовлена широким розповсюдженням цього підходу у діяльності, пов'язаної з проектуванням саме інформаційних систем управління та програмного забезпечення управлінської діяльності.

Використання процесно-орієнтованого підходу дає низку корисних з практичної та теоретичної точок зору результатів.

Зауважимо, що такий підхід ще не отримав комплексного методологічного обґрунтування, проте, у практиці управління підприємствами будь-яких галузей національної економіки вже давно й успішно застосовуються різні методи і інструменти моделювання процесів управління підприємствами для відображення не лише логіко-часових, а й організаційних, інформаційних та технологічних аспектів їх господарської діяльності.